

Temizliğin Aşırısı, Alerjiye Davet mi Demek?

Çevremiz bir yandan kirleticilerle dolarken, evlerimizin içi de toza kire daha kapalı, sağlıkla ilgili önlemler daha sıkı hale geliyor. Yalıtkan pencere ve kapı sistemleri, antibakteriyel sabunlar, sayıları artan aşılarda... Bunların hepsi bir yandan bizleri mikroplardan koruyup hastalık bulaşmasını önlerken, son yıllarda, özellikle de çocuklar arasında artan alerjilerin kaynağı olabilir. "Hijyen varsayımı" ifadesiyle özetlenebilecek bu görüşün taraftarları arasında Michigan Üniversitesi Sağlık Sistemi araştırmacıları da var. "Daha

temiz bir yaşam biçiminin sonucu olarak vücutlarımız mikroplarla eskiden olduğu gibi savaşmak zorunda kalmıyor" diye açıklıyor araştırmacılarından Marc McMorris. "Sonuçta bağışıklık sistemlerimizin eğilimi, hastalık mikroplarıyla savaşmaktan, alerji reaksiyonlarına doğru kaydı." Bağışıklık sisteminin temel görevi bakteri, virüs, parazit gibi hastalık etkenleriyle savaşmak olmasına karşın, alerji etkenleri gibi yabancı maddeleri de tanıyabiliyor. Ancak aşı, antibiyotik

gibi uygulamaların artışı, sistemin yükünü geçmişe kıyasla epeyce hafifletmiş durumda. McMorris, özellikle de hava geçirmez kapı-pencereleriyle yeni ev düzeninin de bağışıklık sisteminin nasıl çalıştığı üzerinde etkisi olduğunu ve iç mekandaki alerji etkenlerinin yoğunluğunu artırdığını söylüyor. Ailelerin artık daha az sayıda çocuk sahibi olmayı yeğlemeleri de bir başka etken araştırmacıya göre: Az sayıda çocuk, hastalık bulaşma oranının azalması, ama yanında alerji oranının artması demek. "Alerji oranı yükseliyor, çünkü artık eskisinden farklı bir yaşam biçimimiz var" diye özetliyor görüşlerini. "Üstelik sayısı artan alerjik bireyler, diğer alerjik bireylerle evlendikçe, çocukları da, sonuçta toplumun önemli bir kısmı da öyle oluyor." Anne-babalara önerisiyse şu: "Zamanda geriye gidip aşılarda, ilaçları bir kenara bırakın demiyorum. Evlerin içinin temizliği konusunda da söyleyecek birşeyim yok. Yalnızca bırakın çocuklar çocuk olsunlar. Dışarıda oynasın, tozla toprakla biraz daha haşır neşir yaşasınlar."

University of Michigan Health System Basın Duyurusu, 9 Eylül 2007

Psikiyatriye Yardım Eli, Kanser İlacından

Geçmişe kıyasla toplumun çok daha büyük bir bölümünü etkisi altına alan ve küçümsenemeyecek bir oranda kendisini göstermeye başlamış olan "bipolar bozukluk", geçmişte daha çok "manik-depresif bozukluk" olarak bilinen ve manik dönemlerle depresyon dönemlerinin birbirini izlediği psikiyatrik bir hastalık. Manik dönemleri izleyebilen ağır depresyon dönemleri ise, hastalıkta intiharların en çok yaşandığı süreç. Tedavide, özellikle de manik dönem için kullanılan lityum maddesi her zaman etkili olmadığı gibi, karaciğer gibi başka organları olumsuz yönde etkileyebiliyor. Ancak ABD'deki Ulusal Ruh Sağlığı Enstitüsü'nde yapılan bir çalışma, meme kanseri tedavisinde kullanılan "tamoksifen" adlı ilacın, bipolar bozuklukta görülen manik dönemleri tedavide şaşırtıcı bir

başarı gösterdiğini ortaya çıkardı. Ölüm sonrasında yapılan bazı incelemeler, bipolar bozukluğu olan kişilerin beyinlerinde protein kinaz C (PKC) adlı bir molekülün, ortalama değerlerin üzerinde olduğunu göstermiş bulunuyor. PKC'nin birçok işlevinden biri, beyin hücrelerinin dış

yüzündeki almaçları etkinleştirerek, sinyalleri alma becerilerini etkilemek. Enstitü'den Huseini Manji ve ekibi ise, PKC'nin bipolar bozuklukta aşırı etki göstererek beyin hücreleri arasındaki iletişimi bozuyor olabileceğini düşünmüş ve molekülün etkinliğini baskılayan tamoksifen ilacını verdikleri hastalarda, manik belirtilerin şaşırtıcı ölçüde düştüğünü gözlemişler. Üstelik çok kısa sürede. Bulgu çok ümit verici olmakla birlikte araştırmacılar, tamoksifeni bipolar bozukluğu tedavide doğrudan kullanmamak gerektiğini söylüyorlar. Nedeni, östrojen hormonunun işleyişini de etkilemesi. Düşünülen, PKC'yi östrojen işleyişine müdahale etmeden baskılayabilecek yeni bileşiklerin aranması. Ümitler şimdiden, henüz test aşamasının ilk dönemlerinde olmakla birlikte, "chelerythrine" adı verilen yeni bir adaya odaklanmış durumda.

NewScientist.com News Service, 12 Eylül 2007